

„AZ ÖSSEJTIG VAGYOK MINDEN ŐS”

ÖNKÉPZŐKÖRI ALKOTÁSOK
2020/21

NTP-MŰV-20

Az önképzőkör tagjai:

Bánfalvi Samu, ALBAtrOsz
Baraczka Teréz, Lamanteam
Bártfai Ida, Anonym
Bese Gyula, MÁGIA
Bodor Fruzsina, ALBAtrOsz
Csabai Zalán, Lamanteam
Kiss-Csitári Kata, Lamanteam
Lakos Manka, Lamanteam
Marosvölgyi Nóra, Maszk
Máté Anna, STORNO
Péter Luca, STORNO
Tamás Hanna, Anonym
Tang Mei Tímea, Maszk
Tóth Luca Sára, Lamanteam
Tóth Imola, Maszk

Az Író-Olvásó Önképzőkör
„Az összejtig vagyok minden ős” 2021- NTP-MŰV-20 pályázatra
2020/21-ben készített írásai, illusztrációi
láthatók-olvashatók a kötetben

BEVEZETŐ

„Az őssejtig vagyok minden ős” 2021

Kedves Olvasó!

Örömmel adjuk tudtadra, hogy a Politechnikum Író–olvasó Önképzője megérte a 15. életévét. Nagyon sok ígéretes, tehetséges fiatal fordult meg körünkben, az idősebbek áthagyományozták a szellemiséget, a fiatalabbak pedig hozzátették a maguk értékeit. Öt tehetséggondozó pályázatot nyertünk elsősorban az írásokkal, de fotóztunk, festettünk, sőt műveltünk már bábszínházat is.

A 2020/21-es önképzőköri munka ötlete egy öreg imakönyvbe kézzel írt rövid szöveggel kezdődött. Ebből kiindulva kezdtük kutatni, hogyan élnek tovább bennünk családunk régi történetei. Leveleket, naplókat, fényképeket és érdekes tárgyakat kezdtünk gyűjteni. Volt, aki egy egész bőröndnyit hozott, másoknak csak néhány fotográfia maradt meg. Ezekből az értékes relikviákból vettünk ihletet a saját művek elkészítéséhez. Sok alkotás született, többek között novella egy könyékig érő fekete tüllkesztyűről, rajz egy családi vacsoráról, vers egy fényképről és bizonyítván, hogy a XXI. században is tovább él a múlt, digitalizáltunk néhány több mint százéves fotót.

Az emlékekből és a nyomukban bennünk keletkezett érzésekből született ez a kiadvány és a hozzá kapcsolódó kiállítás.

Olvasgasd, nézegesd Te is örömmel, és gondold hozzá a saját családtörténetedet is!

Szeretettel

Poli, 2021. 10. 13.

az Önképződők:

Bánfalvi Samu, Baraczkza Rézi,

Bártfai Ida (Bese Gyula),

Bodor Fruzsi, Lakos Manka,

Máté Anna, Péter Luta,

Tamás Hanna, Tóth Luca,

(Tóth Molly)

segítőjük: Marosvölgyi Nóri

és tanáraink:

Bodonyi Éva és Hargitai Bea

BÁNFALVI SAMU: NAGYMAMA

Apám karja kimered a hullámok közül,
mint egy bója, jelzi anyámnak,
meddig viheti az álmokat.
Ez volt a bejártatott családi dinamika;
anyám horkol a mélyvízben.
Alkonyatkor triplán zártuk a bejárati ajtót,
mert hasadt koponyájú vak madarakkal
kopogtattak az üvegen.
Hiába adtuk neki a türkiz tapétás szobát
a hiányos tájfestmény-kirakóssal,
útra kelt éjszaka. Pedig mi
kintről vártuk a veszélyt.
Aztán a porlepte vendégszobát kapta,
majd a nappalit, hátha,
a fészert és a spájzt, de
minden zárat megbuherált.
Ott alszik, ahol épp dolgozunk van,
és a költözés reménytelen.
Éjszaka átrendeződnek a hatalmi viszonyok.
Csontos szellemtalpak kopogása a folyosón.
Virradatra leálmodja rólunk vonásaink,
napról napra jobban hasonlítunk egymásra.
Üvegcsörömpölés.

BÁRTFAI IDA: A KIS FEHÉR, ARANYMINTÁZATÚ NOTESZ

A két testvér két külön szobában ült az ajtónak vetve hátukat, várták, hogy apjuk befejezze az imát, majd elmenjenek a szüleik a karácsonyi misére, és komótosan visszasétálnak, meg-meg állva a parkban, hogy megcsodálhassák az ültetett virágokat.

– Nézd csak – hallották mindketten édesanyjuk hangját, ahogy izgatottan néz be a melegháza, gyengéden megragadva férje karját. – Azt a mikulás virágot Marcsi unokája ültette, még csak ötéves a fiú, de már olyan ügyes és okos.

És csak mesél és mesél, a szomszédokról, az unokáikról, a gyerekeikről. De nemcsak róluk, hanem Belindáról és Bernadetról, a két szemefényéről, akik már felső tagozatosok lettek, méghozzá egy kitűnő negyedikes bizonyítvánnyal, Belinda pedig még egy matekversenyt is megnyert. Igaz, lassan egy évvel ezelőtt, de hát ezt az ő icipici lánya, jobb szemefénye vitte véghez, kötelességének érezte minden adandó alkalommal megemlíteni. Aztán ott van Bernadett. Hjjaj, Bernadett, a család művészelke, kinek a szobája tele van vásznakkal és zsinórban harmadszorra nyerte meg az Országos Grafikai Rajzversenyt. Még a téli szünet elején megfázott, és a még mindig magas láza miatt kötött ki hófehér szobájának homokszürke parkettáján egy szőrmés, meleg takarót csavarva maga köré. Szomorú volt, ezt még a vak is láthatta, elvégre egy családi hagyomány tört meg betegségével, és dühös volt pár perccel idősebb nővérére, amiért egy rosszul sikerült hajvágás miatt nem hajlandó kimozdulni a szobájából, hogy legalább ő elkísérje szüleiket a templomba.

Mióta az eszüket tudják, mindig családotól jártak el a karácsonyi misékre, előtte pedig együtt imádkoztak. Apjuk, Éliás pedig mindig felolvass egy zsoltárt a Bibliából a családi vacsora előtt. Viszont a legutóbbi karácsony alkalmával anyjuk, Dézi kérésére Máté evangéliumából olvasott fel. Mint egy mise a mise után. Ott ültek mind, a szüleik, a nagyszüleik, az öt unokatestvérük, a keresztszüleik, a nagynénik, nagybácsik. Mindig együtt volt a család, az asztalon meggyújtott gyertyák meleg fényében. A vacsora elfogyasztása alatt pedig mindenki beszélt. Izgatottan, mit mikor Dávid bácsikájuk mesélt utazásairól Rómában. Halkan, mint mikor Jázmin keresztanyjuk kérdez rá az ajándékozás menetére, és Dézi már harmadjára magyarázza el, hogy közvetlenül az ebéd után körbeülnek a dohányzó asztalnál és mindenki átadja az ajándékait a másiknak. Jázmin ilyenkor mindig bólint egyet és visszahajol tányérja fölé, de nem sokkal később ismét odahajol nővéréhez, hogy újabb kérdéseket tegyen fel.

„Ha olajfestéket vettem Bernadettnek, az jó, vagy van már neki?”

„Tudod, eléggé nehéz volt Belindának ajándékot találni, de végül egy könyvet vettem neki híres matematikusokról és filozófusokról. Örülni fog neki?”

Dézi pedig figyelmesen hallgatta húga kételyeit és félelmeit az ajándékozással kapcsolatosan.

„Tudod, olyan csendes lány ez a Belinda, alig tudni róla valamit, pedig nagyon szép és okos. Merem feltételezni, hogy még kedves és jószívú is. Kár, hogy visszahúzódo. Van-
nak barátai az iskolában?”

Így ment ez egészen addig, ameddig üresek nem lettek a tányérok és mindenki be nem fejezte hosszúra nyúlt történeteit. Bernadett ismét azt akarta, hogy együtt lehessen velük, még akkor is, ha sokszor a háta közepére se kívánta Alex bácsikája áradozását a svájci csokoládégyárak működéséről.

Elmélkedéséből három rövid és egy hosszú kopogás szakította ki. Csak most vette észre, hogy bekönnyesedett a szeme. Nem akart felállni, túl kényelmes volt a paplanba bugyolálva ahhoz, úgyhogy végül csak kicsit odébb csúszott és annyit mondott:

– Szabad!

Belinda lépett be a szobájába egy kis könyvszerűséget szorongatva. Hosszúra vágott frufruja belelógott a szemébe, a haja nem ért lejjebb a fülénél. Ovális arcformájához nem egy előnyös frizurát vágott neki fodrásza.

– Szóval – kezdett bele kicsit bizonytalanul. –, mivel idén nem lesz ajándékozási ceremóniánk, gondoltam, odaadom most az ajándékom. Nem valami nagy szám, meg hát nem is tudok olyan jól rajzolni, mint te, de azért remélem, tetszeni fog. – Hadarta el egy szuszra mondanóját, majd hűga kezébe nyomta az ajándékát. Egy kis fehér, aranymin-tázatú noteszt.

Viszonylag vastag volt, látszott rajta, hogy már több hónapja dolgozhatott rajta. Ahogy végiglapozta a kis noteszt, talált benne színházjegyeket, közös fényképeket, könyvekből idézeteket. Kedvenc idézeteit a Bibliából, amit misén vagy apjuktól hallottak. A lapok mindegyike gondosan volt dekorálva, hol apró rajzokkal, hol vízfestékekkel készített festményekkel.

„A szeretetben nincsen félelem; sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrellemmel jár. Aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben.” – Máté evangéliuma 19,19

Marosvölgyi Nóra számítógépes grafikája

BESE GYULA: VILIÉK ESETE A MÁTYÁSMADÁRRAL

(Gyula szava: társak)

Egy nyári reggelen a levelek közt DK-ről ÉNy-i irányba ugrál a szél, a parton ringó lombok közül csak a csupasz tölgy tűnik ki tüntető mozdulatlanságával. Nem tudjuk, mikor halt meg. Száraz ágain úgy tűnik, a szél nem, legfeljebb a környéken élő házi verebek találhatnak kapaszkodót.

Vili, a veréb kétéves hímegegyed, a csapat vezére, amit idegesen agresszív hangjával jelez a külvilág és önmaga számára, egyébként faroktollai vöröses beütése miatt lehet őt a csoport többi tagjától megkülönböztetni. Jobbján Behemót csücsül, a kövér bevégző (elsősorban étvágya miatt nevezik így) – egyszer megmérték és pontosan öt grammal nyom többet az átlagos termetű egyedeknél. E tekintélyénél fogva engedheti meg magának azt a másfél métert, amellyel közvetlenül támadások előtt másoknál mindig távolabb merészkedik a csapat középpontjától. A rangsor harmadik tagja nyugtalanul fészkelődik, le-letekint. Ő Béla, aki egy tavalyi autóbaleset óta poszttraumás stressz szindrómában szenved, és ezt azóta is titkolja, ezért társai nem érthetik meg alkoholizmusát. Az ágon a sor végét – és az általános repülési alakzat végét is – a két testvér, Gniewko és Vuk zárja, akik korukat tekintve itt a legfiatalabbak (kb. egyévesek), viszont annál tapasztaltabbak – Szerbiából való illegális emigrálásukról azonban nem mesélnek, mert nem értenek és nem is akarnak megtanulni magyarul.

Maga a kompánia egyébként széles körű hírnévre tett szert a verebek között gyakori bandaháborúknak köszönhetően. Ma azonban valami rendkívüli dolog történt: Megöltek egy közepes termetű – hozzájuk képest nagy – madarat.

Az egész történet röviden: Vili – aki már régóta tervezte bandája hírnevének új szintre emelését – a DK-i szél (különös) megerősödésétől felbátorodva támadást indított a mátyásmadár ellen, aki azért volt idegesítő, mert esetenként megdézsmálta területükön az ételmet. A madarat fürdés közben lepték meg, sokáig kergették és csipkedték – a hangos viadalba egészen belefeledkeztek. Az ellenfél megleckéztetése és nem a megölése volt a cél, azzal azonban nem számoltak, hogy a mátyásmadáron előző este már sebet ejtett egy éhes nyest rajtaütése is.

Itt vagyunk tehát a gyilkosság utáni hosszú pillanatokban, a tétova verebekben a győzelem meghittsége épp valami abszolút döbbenetté savanyodik át. Az ág alatt a holttest hever, Vili rozsdás hangja töri meg a csendet.

Vili: A búbanatba!

Béla: Döglötten még nagyobb.

Gniewko:(szerbül) Kiterítve még nagyobb.

Vili: A búbanatba.

(szünet)

Behemót: Te kérted, haver.

Vili: Ezt senki sem vette véresen komolyan.

Béla: De parancsot adtál rá.

Vili: Mire? Arra, hogy öljük meg?

Béla: Nem.

Vili: Na látod.

(szünet)

Béla: Azért nem kellett volna.

Vuk: (szerbül) Nem kellett volna.

Vili: Bizony, nem.

(szünet)

Gniewko: (szerbül) A búbanatba.

(szünet)

Béla: Nem lesz-e bajunk ebből a vérmezei falu füstjén?

Vili: Nem.

Béla: Pfff...

Vili: Nem.

(Gniewko és Vuk eközben kérdően bólogatnak, semmit sem értenek.)

Béla: Dehooogy!

Behemót: Pfff....

(szünet)

Vili: Vagyis hát... úgysem veszik észre!

Béla: Ja, nem, nem látják meg.

Behemót: Nem-nem, isten ments.

(szünet)

Vili: Azaz, mire észrevennék, addigra úgyis...

Béla: Hm-hm...

Vili: Addigra úgyis...

Gniewko: (a szél irányán eltűnődve, nyilván szerbül) Hm-hm-hm.

Behemót: Úgyis – mi? Megesszük?

Vili: Ó, hát megesszük?!

Behemót: Jó, akkor, gondolom, megesszük.

Ennyi tehát a párbeszédük érdemi része.

A mátyásmadarat ezzel elfogyasztották, ami mellesleg estére eléggé megviselte piciny gyomrukat. Később pedig semelyikük sem gondolt többet az esetre a „nagy madárral”, mert Vilit, Behemótot és Bélát túlságosan is sokkolta, Gniewko és Vuk pedig annyiszor csináltak már ilyet, hogy egymás között egészen addig említésre sem méltatták, amíg végleg el nem felejtették.

Végezetül, egy rövid utószó: Viliék máig nem tudják, hogy valójában nem is volt fontos megenni azt a madarat, mert a falu füstje a szárnyasok világában sem lett kifejlett jogintézmény (ráadásul a nevezett madár eltűnéséről rajtuk kívül mások soha nem is szereztek tudomást). Persze a banda tagjai ennek tudatában is minden bizonnyal megették volna a testet – ők tudják jól, miért.

BODOR FRUZZSINA: HAGYATÉK

Ülök a szobámban, videóhívásban nézve egy másikat, ahol a többiek vannak. Online szakkör, péntek délután. Múlt és jelen kapcsolata a téma, a terem közepén az asztalra kiszórnak mindenfélét, amit a felmenőik hagyatékából összegyűjtöttek. Nézelődnek, válogatnak, szemezgetnek, ötletelnek. Áttűrják a kupacot, mivel lehet még kezdeni valamit, mi ad ihletet.

Én és a többiek otthonról bekapcsolt a kamerán keresztül látjuk mindezt, amiről közben egészen meg is feledkeztem. Néha valaki arrébb helyezi, de leginkább egy szögből nyújt rálátást az eseményekre. Az ő mikrofonjuk be van kapcsolva, így halljuk, ha valaki felolvass az általa talált érdekes leletetekből. Ugyanakkor ez annak is teret ad, hogy akarva-akaratlan fültanúi legyünk nem egy, a telefonra ügyet sem vető magánbeszélgetésnek.

Először a gyűjtemény megszemlélése zajlik, aztán jön az ötletbörze, ki mit visz haza. Végül az egész inkább anekdotázásba megy át a tárgyak egykori tulajdonosairól, vagy az azok kapcsán felelevenedő saját emlékekről.

Szürreális az egészet kívülről figyelni. Hiába vagyok meghívva az eseményre, mégis néha az az érzésem, hogy nem igazán van ott a helyem ilyen formában. Átfut az agyamon a gondolat, vajon az lesz-e majd hasonló élmény (persze felfogás kérdése), ha (amikor?) szellemként tekinthetem meg, ahogy a gyerekeim/unokáim/dédunokáim (ki tudja?) osztják szét az én hagyatékomat. Nyilván csalóka kép ez, tizennyolc megélt év valódi lenyomata összekeverve (remélhetőleg) egy egész élet elképzeltével, néhány pillanatra mégis átengedem magam neki.

Mit kezdenek majd mindazzal, mit jelent majd nekik az a sok minden, ami valaha a részem volt?

A háztartási eszközeim egy részét használják még, a másik fele megy a vasfelvásárlónak. A bútoraim hasonlóan oszlanak két csoportra. A gyerekkori játékaimat elviszik, akiknél van otthon kisgyerek, ha nincs már amúgy is rég náluk. A kiszuperált telefonokat ugyanezekhez csapják hozzá. Már senkit nem izgat, hogy bekapcsolnának-e egyáltalán, a kicsi majd jól elmatat vele. Néhány dolog, amivel nem tudnak mit kezdeni, egyszerűen a szemétként köt ki.

A ruháim elavultak, mehetnek az adománygyűjtésre, vagy a régi újra divatba jött, és valaki büszkén hordja? Az együtteses pulcsim láttán lesz még, akinek elindul a fülében a zene, vagy nem is értik majd, mi ez a szektás ízé? Ha elolvassák a könyveim címét, felcsillan majd a szemük, vagy csak akkor, ha meglátják, hogy első kiadás, és talán sokat ér?

És mi lesz, ha valami még személyesebbet találnak? A kiskori rajzaimat kiröhögik, vagy ajnározzák, hogy milyen aranyos? Az egész kupac persze senkinek sem kell, elvég-

re minden gyerek gyárt egy ugyanilyet. Hát, ha naplót találnak, levelet, üdvözlőlapot, iskolai füzeteket, az írásaimat? Lesz még, akit érdekel majd az az én, aki kirajzolódik belőlük, és az lefedi-e a valóságot, vagy csak álomkép lesz, szinte regényalak? És számítani fog-e mindez még akkor?

Nekem valószínűleg nem, de nekik talán igen. Remélem, az majd ugyanilyen lesz, mint ez az alkalom most: érdeklődő közeledés egy letűnt korhoz, lelkes kapcsolatkeresés vele. Régi kötődések felelevenítése és újak szövése. Elmélyült, nosztalgikus, ábrándozó beszélgetés múltról és jövőről, a jelenben. Mindenesetre én (kívülről) majd szeretettel figyelem.

Marosvölgyi Nóra számítógépes grafikája

BODOR FRUZZSINA: IDŐKAPU

Két éve ültem ugyanígy a vonaton, azóta nem is nagyon. Akkor még szorongtam, most már csak izgulok, talán még azt se. Ismerem a helyet, a társaságot, talán magamat is jobban. Ami feszélyez, azt hátra tudom hagyni, ráérek újra elővenni, ha már visszafelé tartunk. Felnézek a kijelzőre, nem lehet már délután egy. Tíz harminckor indult a vonat, alig, ha fél órája megyünk. A karórámön még csak tizenegy van. Jobban megnézve a dátum sincs rendben, öt évvel korábban, három nappal később.

Átfut a fejünkön, mi van, ha egy időkapun keresztül a múltba kerültünk. Ha így van, akkor nem csak mi, hanem az egész vagon, különben csak rajtunk lenne maszk. Arra jutok, nem számít, hogy időutaztunk-e, úgyse tudunk mást tenni, mint zötykölődni tovább a vonattal. Inkább megpróbálom felidézni, mit csinálhattam aznap, 2016 nyarán, de még a találgatás is nehezen megy, annyira régnek érződik. Csak arra emlékszem, hogy két éve, egy hónappal korábban, a Balatonhoz érve hideg volt, most nagyon meleg van.

Mielőtt megérkeznénk, visszaáll a kijelző, megint 2021-et mutat, és delet, mint a karórám. Vagy két időkapun mentünk át, vagy egyen sem, így is, úgy is vége az időutazásnak. Vagy talán mégsem.

Kimegyünk a mólóra, most nem fúj úgy a szél. Belecsobbanunk a vízbe, elviselhetőbbé válik a hőség. Az egyik lány leül mellém, beszélgetünk. Visszahúzódásában magamra ismerek, amilyen voltam és amilyen már nem leszek, mert nem akarok lenni. Ha nem akarsz a sarokban lenni, ne ülj oda, már egy ideje tudatosan nem ülök.

Keresztbe rakom a lábaimat, piros cipőm lenyomatot hagy a bőrömön. Két éve is sokat voltunk így, görnyedve egy laptop vagy füzet felett, bolyongva egymás mellett, keresve az ihletet. Jött is, talán egymást is megtaláltuk, azt hiszem, másodjára ezért nem szorongok. Van egy pók a plafonon, és nem ragaszkodom hozzá, hogy lecsapjuk, többet sikerül aludnom, nem vágyom túl sokra. Van, ami új.

Éjszaka a vihar kidönt egy fát, kicsavarja a gyökerét. Törzse beszakítja a deszkákat, ahol annyiszor sétáltunk végig.

BODOR FRUZZINA: KÜSZÖB

Ott nyílok, ahol zárul.
Ott állok, ahol nyílt,
Ahonnan az első emlékem való.
És most itt vagyok megint,
Egy szakasz végén;
18 évet hagyok magam mögött.
Billegek a küszöbön,
Előszoba és nappali között.

2021.02.08

Kiss-Csitári Kata: Asztalnál

BODOR FRUZZSINA: ÖRÖKSÉG (SZILÁNKJAIMBÓL TALÁN...)

Repedések futnak végig a tükrön, a közepétől a széléig el, még ki nem esett szilánkokra törve szét azt. Ha messziről nézem benne az arcomat, olyan, amilyennek megszoktam. Ha közelebb megyek, és valamelyik fekete csíkra koncentrálok, a kép torzul, az arcom széttörik, kidomborítva egy-egy részletet.

Kezdek olyan lenni, mint a felmenőim, könyvekért és autókért rajongok. Nagypám arra kíváncsi, találkozik-e valaha úrlényekkel, az én fülemben általában úrhajósrock dübörög. Nagyanyáimtól a főzést, varrást örököltem, bár egyelőre még a nyomukba se érhetek.

Megígértem a húgomnak, ha meglesz a jogosítványom, és már biztos a kezem, elviszem majd valahová, vagy csak úgy el, megyünk majd bele a vakvilágba. Már az első alkalommal, amikor ösztönből tekerem a kormányt, a saját mozdulataimban a szüleimére ismerek. A sebességmámor a véremlen dobol.

Újraolvasom az Alkonyatot, nosztalgiazom. Az első alkalommal épphogy kamasz voltam, most meg már egészen az vagyok, pont egyidős Bellával. Akkor példakép volt, most megdöbbenő a hasonlóság, lassan talán túl is nővöm. Ami eltér, az szembekeköp: Edwardom még mindig sehol. Talán nem is jön.

Akartam írni egy verset azokról, akiket elveszítettem, de csak olyanok vannak, akiket nem ismerhettem meg. Az út szélén elszáradt napraforgók gyászoló tömege.

Megyünk ki a mólóra, bele az éjszakába, sötét alak, elvakító fényel: Látsz? Látok. Végül is csak egyenesen kell menni. Elérjük a deszkák végét. Remegésem átragad az asztalra. Fehér fények úsznak egyre közelebb hozzánk minden fekete hullámmal. Éber álom vagy józan hallucináció, mindegy, úgyse hinnék el.

Újra azt álmodom, hogy repülök, vagy inkább lebegek. Kiskoromban ez gyakori volt, akkor irányítani tudtam, már nem vagyok ura a helyzetnek. Egyszerre ismerős és ismeretlen onnan felülről. A magány helyett itt van velem az úrhajós, aki a fülemben énekel, antigravitációról, Földre visszazuhanásról és mindenről, ami bennem kavarg.

Máskor Edwardként futok a zöld fenyők között, lassított felvételen nézem az esőcseppeket. Gyorsabb vagyok náluk. Amikor megtalálom Bellát, magamhoz szorítom a nedves aszfalton. Felébredve ez megmarad, mint fantomfájdalom.

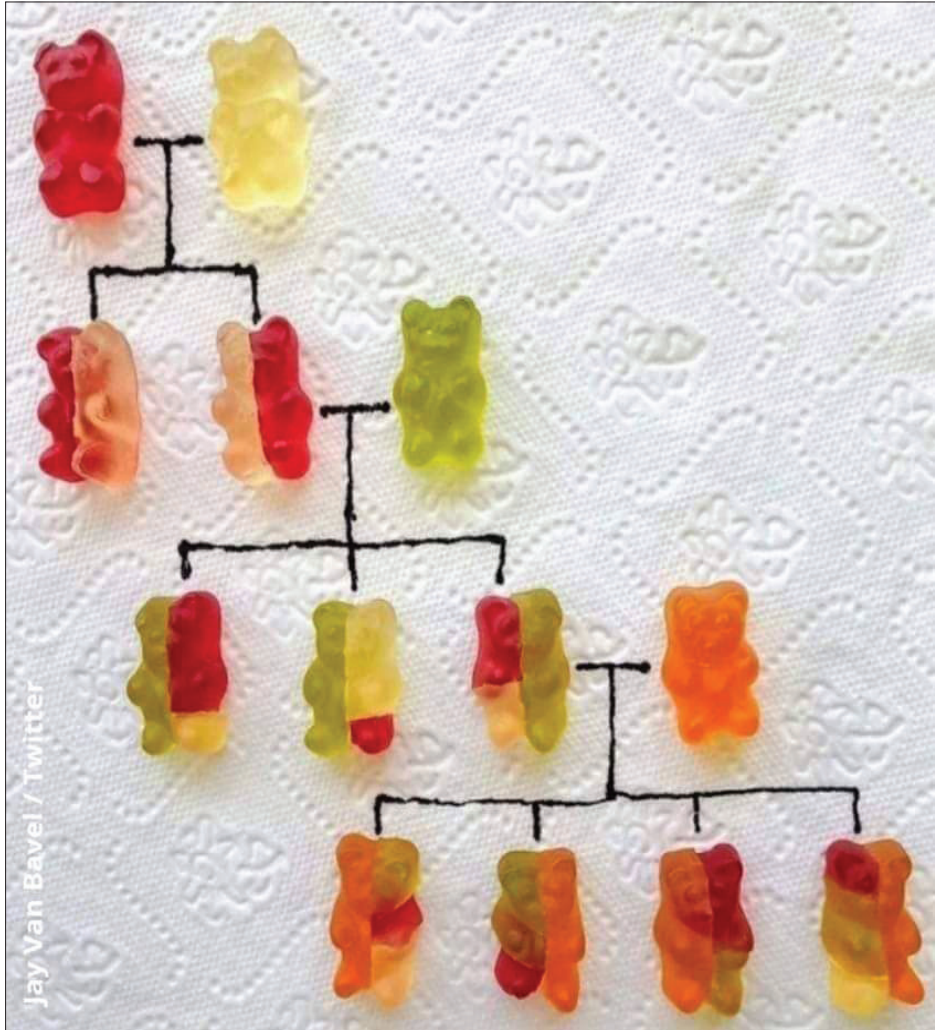
A családomban van egy ismétlődő minta, minden nő már húsz év körül férjhez ment, egy évre rá gyermeket szült. Kíváncsi vagyok, velem ez megtörténik-e. Nem túl jók a kilátásaim. Akármennyire hasonlítunk, nem biztos, hogy én is Bella leszek és boldogan...

„A szív nem szúr”, az oktató mondta, az elsősegély tanfolyamon, helyette „szorít, nyom, ég a mellkas bal felé”. A remény furcsa érzés, szenvedünk, amíg van, és fellélegzünk, amikor már nincs. Lélegeznénk, ha már nem lenne. Nem akarom hagyni, hogy újra szilánkosra törjenek.

„A cél megszűnt a dicső csatának, / A cél halál, az élet küzdelem, / S az ember célja e küzdelem maga.” Rászoktam, hogy ezt mantrázom magamban, ha kell valami, hogy a külvilágot elviseljem. Ez is része az örökségemnek.

Félreírtam a lélekábrázolást: lélekábrándozásnak. Repedezik a kezem, ki van száradva, és egy ponton meg is égettem. Vérczem, de nem érzem. Gyakran, ha megsérülök, észre sem veszem.

Csak később jövök zavarba attól, hogy a kék ing, amit Edwardként viseltem, az övé volt, aki megtanított papírmadarat hajtogatni. Félsz? Félek. Végül is csak egyenesen kell menni. Nem tudom, mit akarok.

Családfa

BODOR FRUZZSINA, CSABAI ZALÁN: MEGKÖVÜLT EMBEREK

Már hosszú ideje kerestem az ihletet, amíg egyszer csak ott nem ült előttem. Régen mindig könnyen megláttam az apró örömeket az életben, a legkisebb virág értelmét is az út szélén, de mostanában ezek elkerültek engem. Pedig nekem utcai művészként az a célom, hogy az emberek kiüresedett hétköznapjaiba színt vigyek: legyen az egy mosoly a jelmezemen, vagy egy gyerek izgatott felkiáltása azon, hogy én nem is vagyok valójában szobor.

Bár nem szeretem az ilyen helyeket, jobb ötlet híján mégis úgy döntöttem, betérek a városkám egyik villájában berendezett magángalériába. Miután egy hosszú séta keretében végignéztem összetört ókori agyagedények sorát, megannyi reneszánsz portréfestményt és egész sor ékesen díszített porcelántányért, szembe találtam magam vele.

Fehér talpazaton egy halott ember ült. Össze volt kuporodva, mintha egy sarokban gubbasztana, pedig a szoba közepére volt állítva. Arca a kezébe temetve, mintha imádkozna vagy nagyon rettegne. Az egykori pompeji lakos sehogy sem illett bele a giccses környezetbe.

Hamar rájöttem, hogy ezúttal nem egy szokványos nézelődő lépett a terembe. Túl gyorsan haladt el a többi kiállítási tárgy mellett, nem tett azokat éltető megjegyzéseket gazdag kísérorőnének, hanem egyenesen hozzám sietett. De még ekkor sem érződött rajta, hogy félelemmel vagy sajnálattal közelítene. Inkább érdeklődőnek tűnt, vagy olyannak, aki azonosul velem. Elütött a többiektől, ezért nem utáltam meg rögtön.

Amikor kiástak a romok közül, még nem tudtam, hogy az emberek mennyit változtak. Eleinte, amíg a régészek tisztogattak, körülöttem sürgölődtek és a városom tragikus múltját próbálták feltárni, még úgy tűnt, nem akkora a különbség. Az első sajtósok megjelenésekor kezdett repedezni az ebbe vetett hitem. A múzeumokban, majd később gazdag műgyűjtők szalonjaiban töltött időmben már tisztábban láttam, hogy a jelen emberei sokkal inkább érdekek által vezéreltek.

Részt vettem árveréseken, ahol akkora pénzösszegeket szórtak el rám és a hozzám hasonló „értéktárgyakra”, amelyekből hiányos ismereteimre alapozott becsléseim szerint egy egész várost lehetett volna hónapokig etetni. Erre pazarolták az idejüket, ahelyett, hogy a családjukkal töltötték volna, a valóban fontos pillanatoknak élve. Számomra ez idegen volt.

Számtalanszor hallgattam, ahogy az engem csodáló emberek panaszkodnak pitiáner problémáikról, és fel nem foghattam, hogyan kesereghetnek ilyen apróságokon ennyit. Én végignéztem, ahogy a vulkán kitörése az egész életemet egy pillanat alatt söpri el.

Ez az ember most valahogy megint akkora bizakodással, a lehetőségeket kutatva közeledett felém, mint egykor a régészek. Jó volt, ha csak rövid időre is, újra átélnem az akkor érzett kíváncsiságomat az emberiség felé.

Ő végre olyasvalami volt, ami megfogott. Mások talán a torz furcsaságát, egy kő ridegségét látják csak benne, de én felfogtam benne az érzelmeket, amiket másokban

kelhetne, hogyha ők is úgy néznének rá, mint én. Úgy éreztem, át tudom hidalni az úrt a szobor és nézői között; az én előadásom közvetíteni tudná a mondanivalóját.

Miután órákon át ottmaradtam, előtte ülve a padlón, hazasiettem megtervezni az egész fellépést. Átvágtam a téren, ahol előadni szoktam, szaporán lépkedtem végig a macskaköves utcákon. A házak oldalát benövő moha zölddebbnek hatott, a málló fehér vakolat pedig érdekesebbnek, mint valaha. Házam faajtáját szinte feltéptem, rohantam fel a lépcsőn szegényes lakásomba.

Ugyanaz az alkonytól sötét és kopottas szoba fogadott, mint mindig, mely egyszerre volt konyhám, nappalim, hálóm. Egy nagy lépéssel átkeltem a régi jelmezeim kupacán, hogy rozoga íróasztalomhoz telepedve munkához láthassak. Nyitva hagytam az ablakom zsaluját, hogy bejusson még rajta a halovány kinti fény, de mivel ez nem volt elég, meggyújtottam az előttem heverő egyik gyertyacsonkot is. Magam elé húztam egy korábban már összefirkált papírt, ennek hátára vázoltam fel első terveimet a szobor ihlette produkcióról.

Ahogy ott álltam a téren a fehér kőre emlékeztető ruhámban, arcomat a szoboréhoz hasonló fájdalmas kifejezésbe fagyasztva, vettem egy-két lopott pillantást a körém gyűlt tömegre. Biztos voltam benne, hogy páran felismertek korábbi produkcióimból. A gyerekek izgatottan ugráltak körül; a felnőttek, megértve a jelenetet, döbbenet meredtek rám. Akadtak olyan járókelők is, akik sajnálkozva néztek a lábamnál heverő kalapra, amit pénzgyűjtésre használtam. Nyilván azt gondolták, utcai koldus vagyok, aki csak a megélhetésért csinálja ezt. Persze ez nem így volt. Azért vágtam bele, hogy a saját érzéseimet kifejezzem, ezeket visszatükröződni lássam másokon is, és mindezt nem mindennapi módon tegyem.

A térről felhallatszott hozzám a tömeg hangja. Szavaik egy megrázó és különös eseményről szóltak. Számukra távoli volt, számomra viszont közeli. Amióta nemrégiben átszállítottak ide, még nem volt részem hasonló élményben. Ez a zsvivaj eltért a kiállítótermek visszhangjától. Őszintébbek, közvetlenebbek voltak ezek a hangok, szinte hozzám beszéltek.

Ebben a pillanatban, megérezve valamit bennük az én koromból, ami eddig hiányozni látszott, már mégsem kívántam annyira, hogy a pár napja hallott hírfoszlányok igazak legyenek. Tulajdonosom mostanában gyakran tanácskozott a közelemben a vendégeivel, hogy mitévők legyenek, ha eljön, amitől tartanak. Kárörvendve figyeltem őket; most végre nekik is valódi problémákkal kell majd szembenézniük.

Éppen szobámban ücsörögtem a rozoga asztalnál, merengve az előadásomon, amit egy hete ugyanitt tervezgettem. Örültem, hogy visszatért belém az élet. Most szembe kellett néznem azzal, hogy sikeremre milyen hamar árnyék borult. Nemrég az újságos fiúk a napilap helyett egy igazán egyszerű szórólapot osztogattak rajta a háború hírével. Ez hevert ott, ahol eddig a kosztümjeimről készült rajzaim. Zavaros kép kavargott a fejemben. Nem tudtam, mi lesz velem, a városkámmal, az előadásaimmal. Minden kétséges volt.

Nem telt bele sok idő, és már egyáltalán nem maradt nyoma sem a fellépéseimnek, de még a hétköznapi életnek is alig. Felváltotta a fegyverkezés, az állandó rettenet és ké-

szükség, hogy bármikor behívhatnak a seregbe. Egyre gyakrabban szólaltak meg még az éjszaka közepén is a szirénák, hogy lehívjanak minket a pincékből kialakított menedékekbe a bombázások elől. Az egy-egy pillanatnyi nyugalom épp csak arra volt elég, hogy ellássuk a sebesültjeinket.

Egyik nap azonban különösen rosszra fordult a helyzet. Egy bombariadó már kifejezetten minket fenyegetett. A nálunk állomásozó tábornokok szerint a város kiürítése maradt az egyetlen lehetőségünk.

A folyamatos szirénázások, a félelem hangjai mégsem voltak annyira élvezetesek, ahogy azt eleinte elképzeltem. Amikor éppen az egymást nyugtató és a síró gyerekeket vigasztaló mondatok szűrődtek be hozzám, az már inkább szánni való volt. Lassan én is érezni kezdtem velük együtt a helyzet súlyát, talán a saját hasonló emlékeim miatt.

Ajtócsapódást hallottam és egy ismerős, de kellemetlen hang kétségbeesett parancsosztogatását:

– Fogják és vigyék azt az ülő figurát! De csak óvatosan, nehogy eltörjék! Ha már a többi értékeket itt kell hagynom, akkor legalább ezt hozathassam magukkal.

– De mi ezt nem tehetjük meg! Mi felesküdtünk arra, hogy embereket mentünk, és ez teljesen lefoglalna egy hordágyat, amiből már egyébként is fogyóban vagyunk – vett ellent gyengén egy fiatal hang.

– Na tessék, fiam, tegye ezt zsebre, és ne legyen több kérdés!

– Pakoljuk föl – mondta megadóan egy másik.

Undorodva hallgattam a párbeszédet, majd éreztem, ahogy gyengéden megdöntenek és rátesznek egy enyhén rugalmas szövetre. Megemelték az anyagot, amin feküdtem és vinni kezdték.

Veszettül fáj a lábam. A nő, aki segített a falnak dőlve leülni és kitámasztani a törött lábamat összegyűrt kabátommal, már régen elment, és még mindig nem tért vissza az ígért orvosokkal. Fedezékbe kellett volna húzódnom, de nem bírtam arrébb vonszolni magam. Eleve az volt a baj, hogy nem értem elég gyorsan az óvóhelyre. Az utcán voltam, amikor az első bombák becsapódtak, a házakról leeső téglák egyike eltalált.

Tehetetlenül vártam, hogy értem jöjjenek, de ez egyre valószínűtlenebbnek tűnt. Időről időre elszaladtak mellettem hordágyakat cipelők, de ezek már mind más sérülteket vittek. A főtér felől érkezett egy páros, letakart betegük a többenél nehezebbnek tűnt. Szokatlanul idegesen tekintettek körbe.

– Hé, hogyhogy letakarva viszitek? – szólítottam meg őket. – A polgármester utasítása szerint a halottakkal nincs idő foglalkozni, csak a sebesültekkel.

– Ez különleges helyzet – magyarázkodott az egyik ingerülten.

Ezen a ponton az emberekbe vetett hitem végleg elszállt. Felfoghatatlan volt, hogy így elmennek egy sebesült mellett. Itt mernek hagyni egy életet, értem cserébe. Rádásul pont az övét. Tudtam, hogy ki ő. Bármit megadtam volna azért, hogy változtassak ezen.

A két fehérköpenyes fickó haladt volna tovább, de a hordágyra terített lepel megmozdult. Egy pillanatra mintha a pompeji szoborfiú sejlett volna fel alóla, de nem bizonyosodhattam meg róla. Szinte azonnal elérte a földet, és rípiyára tört.

Pompeii, ahol megállt az idő

CSABAI ZALÁN: A TÁNC

A tánc szó hallatán a legtöbb ember egy nagy teremre, csöndre és egy színpadra gondol, amin a táncos, az alkotó úgy lendül végig, mint a festő ecsete a vásznon. Esetleg egy rózsaszín tütt is eszébe juthat, de számomra ez a szó mást jelent. Nekem a tánc maga a fény, a szín, az élet.

Szeretem elnézni a táncosokat, ahogy a színpad durva fapadlóján ugranak, pörögnek, már-már lebegnek is. Hihetetlenül felemelő érzés lehet így alkotni, majd amikor végeztél, megállni a tapsvihár közepette, meghajolni, majd ugyanazokkal a légies, de fegyelmezett mozdulatokkal távozni. Mindig lenyűgöz, hogy a táncosoknak nem kell ezerféle szint, hangot vagy szót használniuk ahhoz, hogy ezt kiérdemeljék.

Bevallom, én is így akarok érezni. Úgy, mint a táncosok. Szeretném érezni karjaim és lábaim mozgását és a megmagyarázhatatlan gyönyört ezekben a tekergésekben. Elképzelem, ahogy csukott szemmel is tudom, minden ember engem figyel lélegzetét visszafojtva.

Többször felmerült bennem a kérdés: Vajon, ha ennyire eltökélt vagyok, miért nem megy mégse? Egyetlen olyan embertől sem sikerült elismerést szereznem, aki utamnak lökést tudott volna adni. Helyette olyan szavakat kaptam, amelyek úgy hatottak, mint ha lándzsát dobtak volna az ember szívébe: „Attól még, hogy nagyanyád nagyra becsült balerina volt, te sosem leszel az, és nem is kell annak lenned! Kinek akarsz ezzel bizonyítani?” Egyre többször ismétlődtek meg ezek a szavak, és egyre kevésbé tudtam őket elengedni. Az összes a fejemben ragadt egészen addig, amíg a lelkem kimerülten a földre nem rogyott.

Ágyamon törökülésben meredtem magam elé. Körbevett a szürkeség. Mellettem balra a kis, fiókos éjjeliszekrényem állt, amit még egészen kicsi koromban kaptam. Szobám egyik alsó sarkában egy pók fonta legnagyobb életművét. Elméláztam azon a fura szépségén a bűvös fonalaknak, amit akkor nyújtottak, amikor megcsillant rajtuk a késő délutáni fény. Azon is gondolkodtam, mik lehetnek egy pók céljai? Arra a következtetésre jutottam, hogy élete nagy részét a hálója elkészítésének szenteli. Egyszerű cél, legtöbbszörüknek sikerül. Nem úgy, mint nekem... „A fenébe is, táncolni szeretnék” – vettem oda magamnak. Megijedtem, mert megfogadtam, hogy nem kísértem ezt a vágyat, de most mégis...

Hirtelen felindulásból az éjjeliszekrényemhez fordultam és kihúztam a fiókot. Két tárgyat vettem ki belőle, amiket már nagyon rég feledésbe szerettem volna meríteni. Egy kék és egy kesztyűt. A kép a nagymamámot ábrázolta egyik fellépésén. Szélei már megsárgultak és felcsavarodtak az idők múltán. Bár fekete-fehér volt, én kiskoromban elképzeltem színesen is. A függöny mélyvörös, ahogy illik, a reflektorfények szinte fehérek, a padló frissen készült fenyőből van, és még az illatát is lehet érezni. Mama ruhája pedig fekete. Semmi cicoma, csak feketeség. A másik tárgy a kedvenc ereklyém: egy kesztyű. Családtagjaimtól azt hallottam, hogy nagyfi mindig ezt az általában bálókra hordott kesztyűt vette fel az előadások napján. Szoros anyaga rásimult az ember alkarjára és úgy dédelgette, követte annak mozdulatait, mint ahogy egy túlféltő anyuka teszi a gyermekével. A csuklórésznél egy egészen apró ezüstös karperec karolta a csipkét. Apró leveleket, indákat és virágokat ábrázolt. Már nem volt annyira fényes, de én láttam a tündöklését. Mindig is túl

magasztosnak éreztem ahhoz, hogy az én ujjaim bújjanak bele. Most mégis elhatároztam: felveszem a kesztyűt. Félős, lassú mozdulatokkal közelítettem meg a ruhadarab végét. Útközben az anyag minden apró porcikáját végigsimogattam, majd végül elértem a kézfejet. Gumis vége csattant egyet a karomon, és ezzel az utolsó mozzanattal a kesztyű rám került. Hatalmas magabiztosság öntött el, mintha a gondjaim elszálltak volna. De mégis a jobb gyűrűs ujjamat valami zavarta. Gyorsan lekaptam a kesztyűt és belekandikáltam. Egy papírdarab volt benne. Kivettem és kihajtogattam: ez a cetli is előregegett már, de a tinta még olvasható volt rajta: „Ma fellépés, este hat, Sólyom utca 30.” Miközben gyorsan visszahúztam a kesztyűt, felismertem a nagymamám írását.

A cím, ami fel lett jegyezve, nem volt ismerős, ezért a neten rákerestem. Kiderült, hogy egy régi bálterem volt, ami – sajnálatos módon – sok évvel ezelőtt leégett. Kíváncsi lettem, mi lehet ma a helyén, ezért gyorsan felkaptam a kabátom, véletlenül még a kesztyű is rajtam maradt, olyan gyorsan rohantam ki az ajtón.

Az utca közelebb volt, mint gondoltam, alig tíz sarokra. Visszahúzódó, keskeny utca volt. A betonban hatalmas kátyúk és repedések éktelenkedtek, a romos házakat benőtte a borostyán. Végre elértem a 30-as számhoz. Meglepetésemre az épület – már amenynyire annak lehetett még nevezni – állt. Semmit nem csináltak vele a tűzeset óta. Különösnek gondoltam, de beléptem a szétmálló faajtón. Elém tárult egy tökéletes pókta-nya. Nyirkos és hideg hely volt, tető nélkül. Képek helyett reszkető téglák, pókhálók és kúszónövények borították be az épület megmaradt falait. A kora délutáni őszi napfényt egy tartógerenda maradványai állták el. Tovább sétáltam a hátsó kert felé, ami azonnal megfogta a szemem. Kiérve egy félig összedőlt szabadtéri színpad, pár elkeseredett állapotban lévő napernyő és szék tárult szemem elé. Készletét éreztem, hogy fellépjek a színpadra. Először csak félénken forgolódtam és csodáltam a virágokat, amelyek a földből és falakból szinte agresszívan törtek ki.

Aztán mozgásom egyre gyorsult és kezeim akaratlanul is könnyebbé váltak, fejem fölé emelkedtek. Becsuktam a szememet, és a teljes sötétségben karomat előremozdítva egy élénk színű sávot rajzoltam a levegőbe. Lábam előrelépett, és mintha csak követni akarnák mozgását, a kert összes növénye arrafelé hajolt, mintha napraforgókat játszanának, amik a reggeli napsütés felé forognak. Kezdetben a bokám, majd szép lassan az egész lábam zuhanásba kezdett, és a recsegő, beteges fán dobbantott. Erre a dobbantásra a föld életre kelt, földrengés rázta át testemet, gátak szakadtak át, földcsuszam ömlött a nyakamba. Pördültem egyet, mire a legtávolabbi tengerekben is örvény keletkezett. Előrenyúltak kezeim ölelésre készen, és az örvény által keletkezett hatalmas hullámok nekicsapódtak egy sziklás partnak. Vízpára szállt föl. A zátony, aminek a hullám pusztító erejét nekicsapta, kettérepedt és vízbe zuhant. Előreszaladtam és ugrottam, mire viharok kezdtek el tombolni az égen. Halk dörrenést hallottam, ami szépen lassan hideg cseppekké alakult át az arcomon. Táncolni kezdtem, és minden egyszerre történt, szél süvített, szikra csattant, folyó áradt ki medréből, hurrikán keletkezett az óceán közepén, vulkánok törtek ki...

Kinyitottam a szememet. Tomboltak az erők kint és bent. Kisétáltam a régi bálteremből. Hazamentem. Elég volt a játszadozásból.

KISS-CSITÁRI KATA: VANÍLIÁS PUFFANCS ÉS KIVI

Bence nem szerette a telet. Öt év telt el, mióta kiköltözött az apja hideg paneljéből, sikerült egy normális állást szereznie kutatóként. Találkozott a barátjával, akivel befektettek egy aranyos, kék házban a szegedi kis utcák egyikében, hogy méltó gondviselői lehessenek macskájuknak, Hibiszkusznak. Azaz, ma pontosan öt éve, hogy elvesztette az anyját. A gondolatra könnyesen csillogtak a szemei. Nem sírok, csak a hó miatt. Győzködte magát. Idegesen beletúrt vörösesbarna hajába, kirántotta maga előtt az ajtót. Kicsit nyugodtabban, a kilincserő aggódva csukta be, majd letette a kabátját, és leült a szürke kanapéra Hibiszkusz mellé. Űresen bámult ki a fejből, csatornákat váltogatva a tévén, mígnem kulcscsörgést hallott az ajtó felől. Kilépett az előszobába, vonszolva a végtagjait. Pár percet várt, amíg a kulcscsörgést ideges káromkodások kísérték, majd kisétált és maga nyitotta ki az ajtót az érkező előtt. A barátja, Levi, az ajtóban állt, kunkori, kelleténél hosszabb szőke haja a szemébe lógott, és ha ez nem lett volna elég, még két zacskóval küzdött, próbálkozva az ajtó kinyitásával. Bence láttán idegesen megpróbált integetni, sikertelenül.

– Mi van a csomagokban?

– Vaníliás puffancs, stresszevés céljára – mondta Levi, komikusan komoly ábrázattal.

– Meg kivi, arra az esetre, ha nem szeretnél meghalni vitaminhiányban.

– Miért a stresszevés?

– Hát tudod... ma van az a... nap. – Levi oldalra nézett, és kifújta a tincseit az arcából. A keze a kis sparos zacskóval matatott.

– ...Emlékeztél – mondta Bence borús, talán dühös arccal. Mintha az a tény, hogy Levi is tudja, még fájdalmasabban igazívná tette volna az egész eseményt. Kifújta egy levegőt, amiről nem tudta, hogy benn tartott.

– Kegyelmezz a puffancsoknak. Nem tettek semmit... – Bence halványan elmosolyodott, és megszabadította a fáradt fiút a zacskóktól, aki megkönnyebbülten vette le a kabátját.

Levi ugyanott volt labori asszisztens, ahol Bence kutató, ezért nagyjából ugyanakkor ért haza, mint ő. Levi örült, hogy mosolyogni látta a fiút. Ilyen időkben ez felért tőle egy örömujjongással.

– Milyen nap volt a laborban?

– Nem jó... de nem rosszabb, mint a tiéd. Hogy vagy? – Kérdezte, aggódó kék szemekkel figyelve Bencét, ahogy kipakolta a kiviket. Levi odasétált, elővett egy vágódeszkát, és belekezdett a kivihámozásba. Türelmesen várt a válaszra.

– Csak gondolkodtam.

– ...

– Azon gondolkodom, mennyire hasonlítok anyámra. És mivel már nincs itt, mekko-

ra részem veszett el teljesen, örökre. Valószínűleg nem lenne büszke rám. Azt szeretne volna, ha ügyvéd lettem volna inkább amúgy is – mondta Bence keserűség a hangjában.

Viharos kék szemekkel bámult az ajtó felé. Vicces, hogy két kék szem mennyire különböző tud lenni. Levi gondtalan és tiszta, mint a sekély óceánrészek vize, míg Benceé borús, sötét, palackszínű mélység.

– Szerintem büszke lenne rád – mondta halkan Levi.

– Honnan tudnád?! – csattant fel Bence.

Levi csak pislogott, miközben vékony szeleteket vágott le a kivi külső rétegéből. Így folytatta, amíg kész nem lett, és felnem vett egy másik darabot. Nem volt mérges, de már nem mosolygott.

– Sajnálom.

– Lehet, hogy nem vagy ügyvéd, de valahányszor gulyáslevest főzünk, rám szólsz, hogy nem úgy kell keverni. Amikor takarítás, folyton azokat a trükköket használod, amiket anyád tanított. Nem vagyok nagy filozófus, de szerintem az ember önmaga csak az ember fele. A másik fele a többi emberre gyakorolt hatása. És szerintem rád elég sok hatása volt.

Bence elgondolkodva nézett le a pasztellsárga tányérra, amit időközben Levi készített oda neki. Valóban felismerte anyja mozdulatait abban, ahogy keverte az ételt, törölte az asztalt, mosta az edényeket. Volt valami ösztönös, régen a lelkébe ivódott esszencia, aminek egy részét átvette az anyjától, és benne élt tovább. A pillantása elidőzött Levin. A fiú mozdulatai különbözőek voltak, mint mindenki másé is. Talán senki sem volt egyedi, és mindenki csak tanulta valakitől. Legalább egy részét. Talán pont ez tett mindenkit egyedivé. A gondolatmenetéből a meleg vaníliás puffancs illata zökkentette ki, ahogy Levi letette a tányérfára.

– Jó étvágyat – látta, hogy Bence mélyen gondolkodik épp, szóval igyekezett nem megzavarni. Azért egy apró mosolyt nem bírt megállni, ahogy a fiú komolyan tanulmányozta a puffancsot –, kihűl – szólt.

– Ó – Bence elkezdte enni a puffancsot, miközben Levi dudorászva vágta a kiviket. Furcsa egyensúly volt ez, egy gondolkodó, gyászoló lélek, egy boldog, álmodozó mellett –, szerinted, ha elvesztem anyám szokásait, akkor megölöm egy részét?

– Ez aztán a durva megfogalmazás – Levi elmerengett egy pillanatra, gondolkodva, hogy mit mondjon. – Nem hiszem. Legalábbis nem így fogalmaznám.

– Hm – Bence befejezte a puffancsot, és felvett egy kivit. Beleharapott. A savanyú keserűnek hatott az édes után –, végül is nem számít. Amit adott, az most már az enyém. De azért szép gondolat, hogy valahogy még mindig itt van velem.

– Ez így van.

Egy csepp folyadék esett az asztalra. Kivilé volt vagy Bence könnyei... Talán sose tudjuk meg.

KISS-CSITÁRI KATA: ALIZ

Aliz csendes lány volt.

Alig látszott a nagy terem hátuljában, ahogy várta, hogy kezdődjön az óra. Olyan volt, mintha nem is lett volna ott. Egy szomorú, fekete folt – eggyé vált szinte a mellette levő függöny árnyékával, ahogy ábrándozva bámulta az egérszürke falakat. Egész órán figyelt, jó tanuló volt, de valahogy mégsem volt teljesen ott sosem. Felállt, lesimította a szoknyája fekete ráncait. A hátára borította a hollófekete, köpenyszerű kabátját, és nem foglalkozva a begombolásával kilépett az iskola kapuin, bele az erős, durva szélbe. Lement egészen a közeli kis tó partjáig, átlépte a korlátokat a mély résznél (ignorálva a táblát, ami ezt megtiltotta), és végigsimította a kezével a vizet. Ott gondolkodott a hullámok felett, míg nem meglátott egy egyenruhás embert közelíteni messziről. Akkor gyorsan megtörölte a kezét, ügyetlen próbálkozást tett a haja vállalható állapotba hozására, és eltűnt, amilyen gyorsan csak tudott.

Megkönnyebbülten esett be a lakása ajtaján, ledobva a kabátját a kedvenc foteljére. Fel-alá járkált, olyan volt, mintha villámlana a tekintete. Volt valami, ami már napok óta zavarta. Nem találta a könyvtári könyvet, amit egy hónapja kölcsönzött ki az iskola könyvtárából. Fel nem fogta, hova tűnhetett a kicsi, piros könyv. Már egy ideje kereste. Most újra átnézte a szobáját.

Az elméjén vad, hirtelen hullámban csapott végig a düh, az idegesség. Hova kerülhetett?! Mit tegyen?! Az anyja mérges lesz, ha ki kell fizetnie a könyvet. Aliz a blúza ujját rágta tehetetlen szorongásában. Leült. Nem tudott nyugton maradni. Dobolt a lábával, később a fülére szorította a kezét, mintha egyszerre meg akarná védeni és össze akar-ná roppantani a koponyáját. Hangosan felkiáltva kelt fel. Hirtelen kirobbanás volt, mint egy bomba.

Kétségbeesetten, mint életéért küzdene, keresett és keresett, végtelenül. Könnyek gurultak le az arcán. A tükörbe nézett, és mintha meglátta volna az Istent, vagy akárki is felelős ezért a tragédiáért, ahogy pimasz gyermek módjára ráölti a nyelvét. A falhoz vágta a tükröt undorodva, az utolsó szál, ami a józan észhez kötötte, hangosan pendülve pattant el, ahogy a szilánkok beborították a padlót.

Aliz felnevetett. Mintha apró démonok rángatnák ide-oda a karjánál fogva, botladozott, éktelen vihoggással kísérve, a térdét csapkodva táncolt a világa romjai között. Aztán újra szenvedett, állat módjára ordított, vergődött az elméje örült lángjaiban.

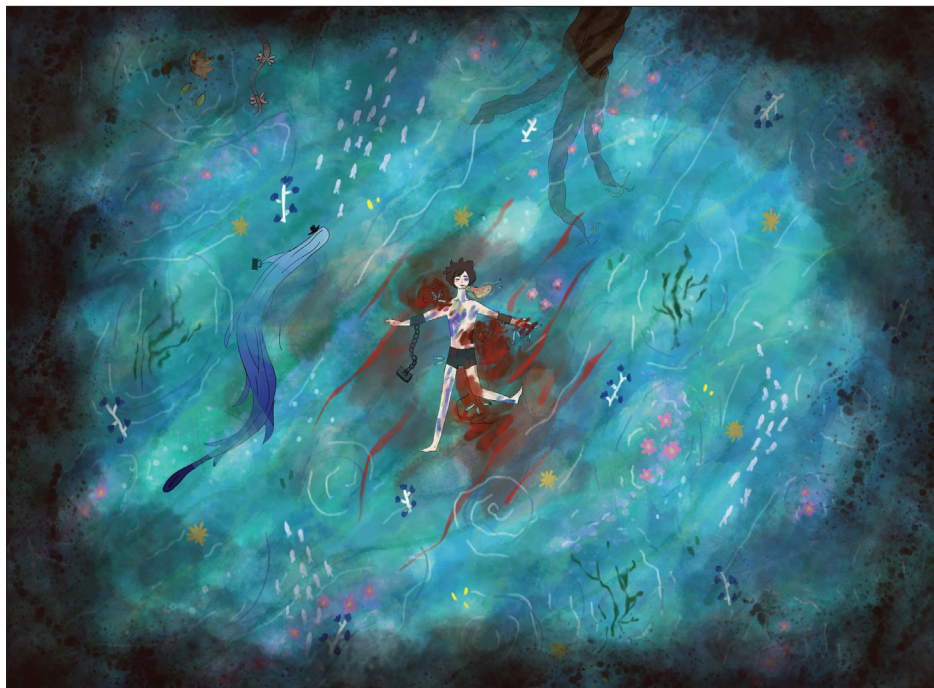
Lefeküdt az ágyra, egy pillanatnyi csend. Hallgatta saját hangjának a visszhangját, ahogy az épület falai sértett vonyítással üvöltöttek rá. Megnyugodott. Ezt a csatát elvesztette. Most már nem lesz meg a könyv. Most már soha nem fog megváltásra találni – így lesz vége, a porban, megalázva, megtépve a menny vihogo angyalai által. Kiment a tóhoz.

Minden gátlás nélkül lépett át a veszélyes, de mégis barátságos víztömeghez a korlát-on túl. Levette a cipőjét és a zokniját, belemártotta a lábát a vízbe, huncut mosollyal te-

kintett a gyengéd hullámokra. Köröket rajzolt a lábujjával, érezte, ahogy a hullámok lecsillapítják az elméjét. Nem is olyan ijesztő ez a mély víz. Olyan volt, mintha beszélne. Gyere ide, lány. Mondta. Ne félj tőlem. Itt vagyok. Én elfogadlak. Nézd a hullámaimat, nézd a végtelen mélységet. Tudom, hogy ide akarsz jönni. Gyere ide, lány. Aliz felsikírt. Kapkodta a levegőt. Kis idő kellett, hogy újra a vízbe merje tenni a lábát. Már nem félt. A víznek igaza volt. Csak a víz volt neki. És ha nem teszi azt, amit a víz mond, akkor a víz is otthagyja.

Letérdelt a tóhoz. A szél mintha elcsendesedett volna. Eleinte csak térdig lógott a vízbe – nem érezte az alját, a korláttal tartotta magát. A víz egyre vadabb lett, követelő. Aliz lassan leengedte magát a korlátról. „Jaj, nem tudom magam tartani... hát most mitévő legyek...” gondolta magában szarkasztikusan, utolsó kísérlet, hogy meggyőzze magát, ezt nem direkt csinálja, ez csak baleset... belecsúszott a vízbe. Egy ideig fáj, ahogy a víz agresszív, égető cseppjei megtöltötték a tüdejét. Nem is állt már ellen neki. Azután csak csend volt. Az érzékei eltompultak, és egy apró piros foltot látott a távolban, talán a könyv, de az is lehet, hogy csak egy nagyobb hal a messzeségben... így elmélkedett, amíg örök álomba ringatták a tó most már gyengéd, kedves, fekete hullámai.

Aliz csendes lány volt.

Kiss-Csitári Kata festménye

LAKOS MANKA: BIZONYTALANSÁG

Mostanság egyre inkább azt veszem észre magamon, hogy a legkisebb dolgokon is szörnyen felhúzó magam. Pedig eddig kifejezetten normális, viszonylag örömteli életet éltem. Hogy örömteli? Nézne rám az a pár ember, akiket ismerőseimnek mondhatok. Inkább beletörődött. Mondanák. Egyesek megkeseredettnek is neveznek. Most először komolyan futott át a fejemben a gondolat, hogy ennek van-e bármi valóságalapja, de rögtön el is tűnt a fejem hátuljából torz kavalkádban. Érdekes, ahogy az ehhez hasonló dolgokhoz viszonyulok. Ha olyan pillanatban vagyok, hogy azon gondolkodom, valami nincs rendben velem, hirtelen kívülről kezdem szemlélni magam. De igazából ez már csak egy utóreakciója azoknak az óráknak, melyekben belecsúszom a saját gondolataim örvényébe. Igazából, ahogy most átgondoltam, ez teljesen normális dolog, nem is értem, mit rágódom most ezen. Lehet, hogy csak a büntudat hajszolása ez. Hisz az idő gyorsan telik, egyik pillanatban még csak elkötelezett, boldog, frissen ledipolomázott, zsenge fiatal vagy, a másik pillanatban pedig már ott rohadsz az Üllői úti tizenöt négyzetméteres lakásod sarkában harmincöt évesen, teljesen egyedül. Nem tudom, hogyan jutottam idáig, de nem is igazán érdekel. Valahol a „süllyedésem” közepé táján elmentem pszichológushoz, talán a magam önsajnálata címszóval, már nem emlékszem. Csak annyi maradt meg bennem, hogy ott ültem egy kopaszodó, lecsúszott, sörhasú hapsival, aki a szemüvegét is alig tudta az orrán tartani. Kifejezetten meglepődtem, hogy egy ilyen emberhez sodort a sors, hiszen a pszichológusokat eddig mindig is hipokrita „értelmiségieknek” láttam, akik egyenes, kihúzott háttal ott virítottak, ahol csak szükség volt rájuk, és megnyerő vigyorukkal megdobogtatták a spáros kasszás néni szívéét. Szóval a férfit kifejezetten őszintének láttam ebben a közegben, és egész hasonló nézeteket vallottunk, így hát, mikor is áthívtam magamhoz egy pohárkára, végül is arra terelte a szót, hogy lehet, hogy segítenék magamon, hogyha elkezdenék munkát keresni. A festés ötlött először az eszembe, hisz azt hobbiszinten eddig is űztem legalább már tizenkét éve. Így hát kibéreltem magamnak egy kis üzletet a belváros valamelyik kis koszos utcájának a sarkán, pszichológusom anyagi támogatásának segítségével, és munkába kezdtem. Hirtelen megjött az ihletem. Úgy éreztem, a sors kacsintott oda nekem, kaptam egy második esélyt. Csak úgy gyártottam a képeket. Igazából nem is érdekelt, hogy mennyit sikerül eladnom, még ha elég kevéske is volt. A festészetet jó kifejezőeszköznek találtam. Úgy éreztem, hogy végre helyrejött az életem... Ám mostanság megint rosszabbodom. Másfél hónapja már képtelen vagyok festeni, és rakatnyi tartozásom van. Segítóm és jó cimborám vidékre költözött.

Ha nagyon őszinte szeretnék lenni magamhoz, úgy érzem, valami megszakadt bennem. Folytatódni fog ez, szépen lassan, ameddig csak be nem következik a tragédia. Látom, hogyan néznek rám az emberek a metrón, a villamoson, az utcán. Mi lesz, ha egyik nap úgy végzem majd, mint az egyik volt évfolyamtársam, vezetőknév rövidítésével a tévében, és mellette szerepelne a mai társadalom legkevésbé elfogadott tette: a gyilkosság? Az az igazság, hogy nem tudom ezt rendesen helyre tenni magamban. Végül is lehet, hogy csak egy magányos ember vagyok, akit pont ez a rossz tulajdonsága vezetett a paranoiához. „Hülyeség” mondom magamnak. „Csak mindent túlgondolok, szokásos”. Lenézek a kezeimre. Nagy, erős tenyér hosszú ujjakkal. Az erek nagy kontrasztot alkotnak sápadt bőrömmel. És mégsem tűnnek valódinak.

MÁTÉ ANNA: ILLAN

Illan a feledés százados ostroma éteri csendben
Bőre a reggeli fényben újból csillogni látszik
Múzsza a kétes időben, elkel a tiszta, hitvesi kellem
Öntudat árad, a sűrű tincsek rejtjenek mást is

Légy száll, kattan a gép, egy perc és árad a fénykör
Megfagy a mozdulat, zörren az ablak, készül a vihar

Béerkocsi Pesten, századelő csupa fényfolt
az utca a lombok alatt, bárhogy is nézzük
Zsúrpubi úrtól tréfa is csábít, jazz-zene hallik
füstös klubból, cifra szólót játszik a Mester

Nagymana

Tartalom

Marosvölgyi Nóra kompires grafikája .01	
Az önképzőkör tagjai02	
Hargitai Bea bevezetője03	
Bártfai Samu: Nagymama05	
Bártfai Ida: A kis notesz.06	
Marosvölgyi Nóra komputergrafikája ..07	
Bese Gyula: Viliék esete.08	
Bodor Fruzsina: Hagyaték..10	
Marosvölgyi Nóra komputergrafikája ..11	
Bodor Fruzsina: Időkapu.12	
Bodor Fruzsina: Küszöb13	
Kiss-Csitári Kata: Asztalnál13	
Bodor Fruzsina: Örökség14	
Családfa az internetről15	
Bodor F. és Csabai Z.: Megkövültek. . .16	
Pompeii, ahol megállt az idő19	
Csabai Zalán: A tánc20	
Kiss-Csitári Kata: Puffancs és kivi. . . .22	
Kiss-Csitári Kata: Aliz.24	
Kiss-Csitári Kata: A nagy kékség.25	
Lakos Manka: Bizonytalanság26	
Máté Anna: Illan27	
Olgyai Olgay Margit fotója1916-ból ..27	
Máté Anna: Bronzosító olaj28	

József Attila: A Dunánál (részlet)

Megszólítanak, mert ők én vagyok már;
gyenge létemre így vagyok erős,
ki emlékszem, hogy több vagyok a soknál,
mert az őssejtig vagyok minden ős -
az Ős vagyok, mely sokasodni foszlik:
apám- s anyámmá válok boldogon,
s apám, anyám maga is ketté oszlik
s én lelkes Eggyé így szaporodom!

* * *

Máté Anna: Napolaj

A Közgazdasági Politechnikum önképzőköri munkái

2020/21

Felelős kiadó: Pintér Zsolt

Felelős és tördelő szerkesztő: Jakab Judit

Postacím: 1096 Budapest, Vendel utca 3.

Készül a CopyCAT Kft sokszorosító műhelyében